

VASTUULLINEN LAHJOITTAMINEN RY

3.9.2019

Sisäministeriö
kirjaamo@intermin.fi
lainsaadantoyksikko_poliisiosasto@intermin.fi

Lausunto: Luonnos sisäministeriön asetukseksi rahankeräyksistä SMDno-2018-919

Vastuullinen Lahjoittaminen VaLa ry kiittää ministeriötä mahdollisuudesta esittää lausunto luonnoksesta sisäministeriön asetukseksi rahankeräyksistä. VaLa esittää lausunnossa myös muita jäsenjärjestökentässämme esiin nousseita asioita liittyen lain toimeenpanoon.

Sisäministeriön luonnoksessa asetukseksi säädettäisiin 1.3.2020 voimaan tulevaa rahankeräyslakia tarkentavasti lupahakemuksesta, vuosisuunnitelmasta ja pienkeräysilmoituksesta sekä kiinteän omaisuuden omistus- tai hallintaoikeuden luovutusta koskevasta hakemuksesta.

Vuosisuunnitelma

Rahankeräyslupan haltijan tulee antaa Poliisihallitukselle vuosisuunnitelma seuraavan tilikauden aikana järjestettävistä rahankeräyksistä. Vuosisuunnitelman tarkoituksena on antaa lisätietoa viranomaiselle muun muassa tulevien keräysten euromääräisistä tavoitteista, keräysten lukumäärästä ja keräystarkoituksista.

Asetusluonnoksen kohdassa 'Vuosisuunnitelman sisältö' todetaan, että viranomaiselle on annettava tieto tilikauden aikana järjestettävän rahankeräyksen: keräystarkoituksesta, keräystuotto-odotuksesta ja arvioituista keräyskustannuksista.

Perustelumuistion mukaan asetuksella ei säädettäisi ilmoituksen muodosta, vaan selvitys tulevista rahankeräyksistä voitaisiin antaa esimerkiksi vapaamuotoisena kuvauksena tai listauksena tulevista keräyksistä. Yksi tavoite rahankeräyslain muuttamisessa on ollut byrokratian vähentäminen. Lisäksi on tärkeää, että nykyisen lainsäädännön haasteena olleet erilaiset tulkinnat lain käsitteistä viranomaisen ja keräystahojen kesken saisivat selkeyttä. Jatkuvaa ja ammattimaista rahankeräystä harjoittavat tahot esittävät lahjoituspyyntöjä ympäri vuoden ja keräysten listaaminen ja niiden aikataulutuksen kuvaus viranomaisille koetaan hallinnolliseksi taakaksi. Viranomaiselle olisi helppo toimittaa esimerkiksi yhteisön toimintasuunnitelma ja talousarvio siltä osin, kun ne koskevat yhteisön rahankeräystä.

Vuosisuunnitelmaan tulisi lisäksi voida sisältää myös mahdollisuus ajankohtaisiin ja äkillisiin maailman tapahtumiin reagoiviin keräyksiin ilman, että näiden ennakoimattomien keräysten yksittäisiä teemoja, aiheita tai keräysajankohtia yksilöidään suunnitelmassa.

Vuosi-ilmoituksen antaminen

Lain mukaan rahankeräysten osalta sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös vuosi-ilmoituksen sisällöstä ja muodosta, tilintarkastajan lausunnon sisällöstä, vuosi-ilmoituksen tietojen nähtävänä pitämisestä, nähtävänä pitämiseen liittyvistä määräajoista ja vuosi-ilmoitusten säilyttämisestä.

Perusteluluonnoksessa on todettu, että ehdotetussa rahankeräysasetuksessa ei säädettäisi vuosi-ilmoitusta koskevista asioista. Uuden rahankeräyslain mukainen vuosi-ilmoitus vastaa sisällöltään pitkälti voimassa olevan rahankeräyslain mukaista rahankeräystilitystä.

Rahankeräystahot ovat kokeneet nykyisen rahankeräystilityksen hallinnolliseksi taakaksi. Lain mukaan rahankeräyslupan haltijan on annettava rahankeräyksen valvontaa ja rahankeräystietojen julkaisemista varten vuosi-ilmoitus, joka sisältää tilikauden tilinpäätöksen ja taseen lisäksi selvityksen tilikauden aikana järjestetyistä rahankeräyksistä ja rahankeräysvarojen käyttämisestä. Koska yksi tavoite rahankeräyslain muuttamisessa on ollut byrokratian vähentäminen, viranomaiselle olisi helppo toimittaa pyydettyjen selvityksen osalta esimerkiksi yhteisön toimintakertomus siltä osin, kun se koskee yhteisön rahankeräyksiä ja rahankeräysvarojen käyttöä.

Tilintarkastajan lausunto

Rahankeräyslaissa sanotaan: Jos luvan haltija on sellainen oikeushenkilö, jolla on tilintarkastaja, tulee vuosi-ilmoitukseen liittää tilintarkastajan lausunto. Tilintarkastajan lausunnossa on selvitettävä vuosi-ilmoituksessa ilmoitettujen rahankeräysten tuottojen ja kulujen vastaavuutta luvan haltijan kirjanpitoon.

Yhteisön vuosittain teettämän tilintarkastuksen yhteydessä saaman tilintarkastukertomuksen ei uskota palvelevan viranomaisen tarpeita. Rahankeräystä tai rahankeräyslupan ehtoja täyttymistä ei tarkasteta tilintarkastuksen yhteydessä erikseen. Jos tilintarkastajalta vaaditaan jatkossakin lausunnon antamista rahankeräyksestä kuten laki määrittelee, niin **VaLa esittää, että asetuksella säädetään tilintarkastajan lausuntoon liittyvien toimenpiteiden sisällöstä.**

Vaikka asetuksessa ei erikseen säädettäisi tilintarkastajan lausunnon sisällöstä, olisi tulkintojen selvyden ja hallinnollisen taakan keventämisen vuoksi syytä tehdä yhtenäiset ohjeistukset, jotka palvelevat niin viranomaisia, rahankeräystahoja kuin heidän tilintarkastajiaan. Asetuksen tai ohjeistuksen määrittelyssä on hyvä tehdä asiantuntijayhteistyötä esimerkiksi Suomen Tilintarkastajat ry:n kanssa.

Vuosi-ilmoituksen tietojen nähtävänä pitämisen, nähtävänä pitämiseen liittyvien määräaikojen ja vuosi-ilmoitusten säilyttämisen osalta olisi toivottavaa, että niitä kohdellaan yhteneväisesti muun lainsäädännön kuten kirjanpitolain kanssa.

Viranomaisen palvelut ja riittävät resurssit

VaLa haluaa nostaa esiin myös lakiin kirjattujen toimivaltaisten viranomaisten Poliisihallituksen ja poliisilaitosten palvelut. Poliisihallitus vastaa lain noudattamisen valvonnasta ja rahankeräysten järjestämisen ohjauksesta. **VaLa toivoo yhteistyötä, jotta uuden lain tuomat muutokset ovat ohjatusti, hyvissä ajoin ja riittävällä laajuudella rahankeräystahojen tiedossa.**

Rahankeräyslupan haltijan, pien- tai vaalikeräyksen järjestäjän on annettava viranomaiselle tietoja keräysten valvontaa ja keräystietojen julkaisemista varten. Lain 32 § kuvaa Rahankeräysrekisteriä: Tässä laissa Poliisihallitukselle ja poliisilaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi Poliisihallitus ja poliisilaitokset pitävät rahankeräysrekisteriä rahankeräyslupan saamiseksi tehdyistä hakemuksista, rahankeräyslupan saajista, rahankeräyslupan peruuttamisista, pienkeräysilmoituksista, rahankeräyksen järjestämisen kieltämisspäättöksistä, kirjallisista varoituksista, vuosi-ilmoituksista, vuosisuunnitelmista ja tilityksistä. 33 § mukaan Poliisihallitus saa yleisen tietoverkon välityksellä luovuttaa yleisön tietoon saattamiseksi rahankeräysrekisteristä tietoja rahankeräyslupan haltijasta, pienkeräyksen järjestäjästä, rahankeräyksen käyttötarkoituksesta sekä järjestetyn rahankeräyksen tuotoista ja kuluista. **VaLa toivoo, että rahankeräysrekisterin toteutus palvelee aidosti viranomaisten tarpeiden lisäksi myös erityisesti lahjoittajia, ja on toteutettu selkeästi ja päivitetysti.**

Poliisihallitus vastaa rahankeräysten tilastoinnista ja tilastojen julkaisemisesta. Lain 30 § kuvaa viranomaisen tietojensaantioikeutta: Poliisihallituksella on oikeus saada rahankeräysten tilastoimiseksi tarvittavia tietoja rahankeräyksen järjestäjältä maksutta. **VaLa toivoo, että tilastointi kerätään sähköisesti ja kattavasti muun raportoinnin yhteydessä, ja että se palvelee aidosti viranomaisten tarpeiden lisäksi myös rahankeräystahoja sekä alan kehityksen seurantaan, ja on toteutettu selkeästi ja päivitetysti.**

Lakiin on kirjattu, että rahankeräyslupahakemus voidaan tehdä Poliisihallitukselle sähköisesti. Myös pienkeräyksestä tehtävä kirjallinen ilmoitus poliisilaitokselle voidaan tehdä sähköisesti. Muiden lain vaatimien asiakirjojen kuten muutos- tai vuosi-ilmoitusten, tilitysten sekä vuosisuunnitelmien toimittamisesta sähköisen asiointin mahdollisuutta ei ole kirjattu. **VaLa ja sen jäsenjärjestöt toivovat palvelun onnistuvan kokonaisuudessaan sähköisesti.**

VaLa kannattaa, että rahankeräyslain voimaantulon jälkeen mahdollisimman pian jatketaan viranomaisten välisen yhteistyön selvittämistä koskien yhteisöjen viranomaisille toimittamien asiakirjojen jakamisesta. Rahankeräyslain valmistelun aikana esimerkkinä nostettiin esiin, että Poliisihallitus saisi jatkossa Patentti- ja rekisterihallitukselta suoraan yhteisön rekisteriotteen.

VaLan mielestä on hyvä, että rahankeräyksiin liittyvää byrokratiaa ja hallintoa kevennetään. Rahankeräyslaissa säädetään rahankeräysten järjestämisestä ja niiden asianmukaisuuden valvonnasta. **VaLa toivoo, että viranomaisella on riittävät resurssit myös valvonnan toteuttamiseen.**

Yhteinen määrittelyjen ja tulkintojen selkeyttäminen helpottaa lupa-, ilmoitus- ja tilitysasiointin sujuvaa toimintaa sekä viranomaisen että rahankeräystahon kannalta. VaLa ja sen jäsenjärjestöt tekevät mielellään yhteistyötä rahankeräysten kehittämisessä tulevaisuudessakin.

Ystävällisin terveisin

puheenjohtaja Nora Huhta

Vastuullinen Lahjoittaminen ry

- varainhankintaa harjoittavien yleishyödyllisten yhteisöjen yhteistyöverkosto -